

Ustawa traci moc z dniem uzyskania przez RP członkostwa w UE

(Dz.U. z 2002 r. Nr 166, poz. 1360)

USTAWA
z dnia 3 kwietnia 1993 r.

o badaniach i certyfikacji

Rozdział 1
Przepisy ogólne

^opracowano na podstawie: Dz.U. z 1993 r. Nr 55, poz. 250, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, z 1997 r. Nr 104, poz. 661, Nr 121, poz. 770, z 1999 r. Nr 70, poz. 776, z 2000 r. Nr 43, poz. 489, Nr 89, poz. 991, z 2001 r. Nr 111, poz. 1194, z 2002 r. Nr 130, poz. 1112, Nr 135, poz. 1145, Nr 166, poz. 1360.

Art. 1.

1. Ustawa określa funkcjonowanie krajowego systemu badań i certyfikacji, uprawnienia krajowej organizacji badań i certyfikacji oraz jednostek dokonujących badań i certyfikacji wyrobów i usług.
2. Ustawa ma służyć likwidowaniu barier technicznych w handlu, zwiększaniu konkurencyjności wyrobów i usług, a także ułatwianiu krajowego i międzynarodowego obrotu towarowego.

Art. 2.

Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zakres i tryb stosowania przepisów ustawy do wyrobów produkowanych w kraju i importowanych wyłącznie na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa, a także właściwość organów w tych sprawach.

Art. 3.

Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) badania - działanie techniczne, które polega na określeniu jednej lub wielu cech danego wyrobu, procesu lub usługi, zgodnie z ustaloną procedurą,
- 2) certyfikacja zgodności - działanie trzeciej strony (jednostki niezależnej od dostawcy i odbiorcy) wykazujące, że zapewniono odpowiedni stopień zaufania, iż należycie zidentyfikowany wyrób, proces lub usługa są zgodne z określoną normą lub z właściwymi przepisami prawnymi,
- 3) system certyfikacji - system o własnych zasadach postępowania i zarządzania, dotyczących przeprowadzania certyfikacji zgodności,
- 4) jednostka certyfikująca - jednostkę prowadzącą certyfikację zgodności,
- 5) akredytacja - formalne uznanie kompetencji laboratorium badawczego lub jednostki certyfikującej,
- 6) laboratorium badawcze - laboratorium wykonujące badania,

- 7) wyrób - również jego części, podzespoły, zespoły, surowce, materiały, paliwa, produkty rolnictwa, leśnictwa i morskie, środki spożywcze, substancje dodatkowe, przedmioty użytku i opakowania,
- 8) dostawca - stronę odpowiedzialną za wyrób, proces lub usługę i zdolną do zagwarantowania, że stosuje zapewnienie jakości; określenie to może dotyczyć producentów, dystrybutorów, importerów, montujących, świadczących usługi itp.,
- 9) odbiorca - konsument, użytkownik, klient, beneficjent lub drugą stronę,
- 10) usługa - działalność dostawcy polegającą na wykonaniu czynności służących spełnianiu potrzeb odbiorcy,
- 11) system jakości - strukturę organizacyjną, podział odpowiedzialności, procedury, procesy i zasoby umożliwiające wdrożenie zarządzania jakością,
- 12) znak bezpieczeństwa - zastrzeżony znak przyznawany zgodnie z zasadami systemu certyfikacji, potwierdzający, że dany wyrób, używany zgodnie z zasadami określonymi przez producenta, nie stanowi zagrożenia dla życia, zdrowia, mienia i środowiska,
- 13) certyfikat zgodności - dokument wydany zgodnie z zasadami systemu certyfikacji, wykazujący, że zapewniono odpowiedni stopień zaufania, iż należyć zidentyfikowany wyrób, proces lub usługa są zgodne z określoną normą lub z właściwymi przepisami prawnymi,
- 14) znak zgodności (dotyczy certyfikacji) - zastrzeżony znak, nadawany lub stosowany zgodnie z zasadami systemu certyfikacji, wskazujący, że zapewniono odpowiedni stopień zaufania, iż dany wyrób, proces lub usługa są zgodne z określoną normą lub z właściwymi przepisami prawnymi,
- 15) przedsiębiorca - podmiot prowadzący działalność gospodarczą na podstawie odrębnych przepisów,
- 16) auditor - osobę mającą kwalifikacje do dokonywania oceny systemu jakości,
- 17) certyfikacja auditorów - czynność jednostki niezależnej, potwierdzającą, że dana osoba spełnia określone wymagania i jest kompetentna do dokonywania oceny systemu jakości,
- 18) deklaracja zgodności producenta – oświadczenie producenta, stwierdzające na jego wyłączną odpowiedzialność, że wyrób, proces wytwórczy lub usługa są zgodne z określoną normą lub innym dokumentem normatywnym - deklaracja powinna być zgodna z wymaganiami Polskiej Normy.

Rozdział 2

Polskie Centrum Badań i Certyfikacji

Art. 4.

1. Tworzy się państwową jednostkę organizacyjną pod nazwą "Polskie Centrum Badań i Certyfikacji", zwaną dalej "Centrum".
2. Minister właściwy do spraw gospodarki sprawuje nadzór nad Centrum.

3. Organizację Centrum określa statut nadany przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, zaopiniowany przez Radę do Spraw Badań i Certyfikacji.
4. Centrum posiada osobowość prawną.

Art. 5.

Centrum prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych w prawie budżetowym dla zakładów budżetowych.

Art. 6.

Przychodami Centrum są:

- 1) wpływy z działalności Centrum,
- 2) wpływy z innych tytułów,
- 3) dotacje budżetowe ustalane corocznie w ustawie budżetowej.

Art. 7.

Do zadań Centrum należy w szczególności:

- 1) organizowanie i nadzorowanie systemu badań i certyfikacji,
- 2) certyfikowanie systemów jakości u dostawców,
- 3) certyfikowanie auditorów,
- 4) kontrolowanie certyfikowanych systemów jakości u dostawców w zakresie stawianych im wymagań,
- 5) organizowanie szkoleń i doskonalenie kadr na potrzeby badań i certyfikacji.

Art. 8.

1. Centrum uczestniczy w międzynarodowych i regionalnych organizacjach prowadzących działalność tego rodzaju co działalność Centrum.
2. Centrum może uznawać, zwłaszcza na zasadzie wzajemności, raporty z badań i certyfikaty zgodności członków organizacji, o których mowa w ust. 1, oraz deklaracje zgodności producenta, a także zawierać umowy z innymi organizacjami zagranicznymi o uznawaniu raportów z badań, certyfikatów zgodności i deklaracji zgodności producenta.
3. Centrum może upoważnić krajowe jednostki certyfikujące do uznawania, zwłaszcza na zasadzie wzajemności, raportów z badań, certyfikatów zgodności i deklaracji zgodności producenta.

Art. 9.

1. Centrum kieruje Dyrektor, powoływany i odwoływany przez Prezesa Rady Ministrów, po zasięgnięciu opinii Rady do Spraw Badań i Certyfikacji.
2. Dyrektor Centrum jest organem wykonawczym i zarządzającym Centrum.

Art. 10.

1. Prezes Rady Ministrów ustala wynagrodzenie Dyrektora Centrum.
2. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, zasady wynagradzania pracowników Centrum.

Art. 11.

1. Przy Centrum działa Rada do Spraw Badań i Certyfikacji, zwana dalej „Radą”. Jest ona organem opiniodawczo-doradczym w zakresie badań i certyfikacji.
2. W skład Rady wchodzi proporcjonalnie, w liczbie zapewniającej brak dominacji którejkolwiek ze stron, przedstawiciele naczelnych i centralnych organów administracji państwowej, organizacji przemysłowych, przedsiębiorców, organizacji konsumenckich, stowarzyszeń naukowo-technicznych, towarzystw ubezpieczeniowych, związków zawodowych, Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, komitetów technicznych i klubów działających przy Centrum.
3. Przedstawiciele, o których mowa w ust. 2, powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek zainteresowanych ministrów i właściwych organów zainteresowanych organizacji.
4. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, liczbę członków Rady oraz regulamin działania Rady.
5. Przewodniczącego, zastępców i sekretarza Rady wybiera Rada ze swego składu.

Art. 12.

Do zakresu działania Rady należy w szczególności:

- 1) dokonywanie okresowych ocen stanu i kierunków rozwoju badań i certyfikacji,
- 2) formułowanie propozycji i wyrażanie opinii w zakresie bieżącej realizacji zadań, o których mowa w art. 7,
- 3) formułowanie propozycji zmian w przepisach prawnych w zakresie badań i certyfikacji.

Rozdział 3 **Zakres certyfikacji**

Art. 13.

1. Wyroby wyprodukowane w Polsce, a także wyroby importowane do Polski po raz pierwszy, mogące stwarzać zagrożenie, albo które służą ochronie lub ratowaniu życia, zdrowia i środowiska, podlegają - zależnie od stopnia zagrożenia - obowiązkowi:
 - 1) certyfikacji na zastrzeżony przez Centrum znak bezpieczeństwa i oznaczania tym znakiem lub
 - 2) wystawiania przez producenta, na jego wyłączną odpowiedzialność, deklaracji zgodności.
- 1a. Wyroby, o których mowa w ust. 1, wyprodukowane w Polsce lub pochodzące z kraju, z którym Polska zawarła porozumienie w sprawie uznawania certyfikatu

zgodności lub deklaracji producenta, są dopuszczone do obrotu po weryfikacji certyfikatu zgodności lub deklaracji zgodności producenta, dokonywanej przez polskie jednostki certyfikujące.

1b. Przepisu ust. 1a nie stosuje się do certyfikatów wydawanych przez polskie jednostki certyfikujące.

1c. Czas weryfikacji dokumentu, o której mowa w ust. 1a, nie może przekroczyć 21 dni od dnia dostarczenia pełnej dokumentacji.

2. Usługi, mogące stwarzać zagrożenie lub które służą ratowaniu życia, zdrowia i środowiska, podlegają obowiązkowi certyfikacji na certyfikat systemu jakości.

3. Podstawą oceny wyrobów i usług, o których mowa w ust. 1 i 2, są Polskie Normy oraz właściwe przepisy prawne.

4. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy wyrobów wykonywanych jednostkowo na indywidualne zamówienia użytkowników, pod warunkiem, że zostaną spełnione wymagania dotyczące bezpieczeństwa pracy i użytkowania oraz ochrony życia, zdrowia i środowiska.

5. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie dotyczy:

1) urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu na mocy przepisów o tym dozorze,

2) sprzętu lotnictwa cywilnego **<i>działalności w zakresie lotnictwa cywilnego</i>**,

3) statków i innych obiektów pływających wraz z wyposażeniem, z ważnymi certyfikatami Polskiego Rejestru Statków,

4) środków farmaceutycznych i materiałów medycznych w rozumieniu przepisów o tych środkach i materiałach,

5) usług polegających na udzielaniu świadczeń zdrowotnych, chyba że odrębne przepisy przewidują możliwość wydawania certyfikatu akredytacyjnego na zasadach dobrowolnego zgłoszenia,

6) urządzeń medycznych w rozumieniu odrębnych przepisów,

7) żywności (środków spożywczych, substancji dodatkowych dozwolonych i używek) w rozumieniu odrębnych przepisów,

8) nawozów w rozumieniu przepisów o nawozach i nawożeniu.

zmiana w pkt 2 w ust. 5 w art. 13 wchodzi w życie z dniem 17.11.2002 r. (Dz.U. z 2002 r. Nr 130, poz. 1112)

Art. 13a.

Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wykaz wyrobów i usług z zakresu, o którym mowa w art. 13 ust. 1, 1a i 2, w tym wykaz wyrobów podlegających obowiązkowej certyfikacji na znak bezpieczeństwa.

Art. 14.

Inne wyroby niż określone w art. 13 ust. 1 mogą być zgłaszane:

1) do badań w akredytowanych laboratoriach badawczych,

2) do certyfikacji przez akredytowane jednostki certyfikujące.

Art. 15.

Systemy jakości u dostawców mogą być zgłaszane do certyfikacji w:

- 1) Centrum,
- 2) akredytowanych jednostkach certyfikujących.

Art. 16.

1. Badań wyrobów, o których mowa w art. 13 ust. 1, art. 18 i art. 19, dokonują akredytowane laboratoria badawcze.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do wyrobów, dla których wydawany jest dokument, o którym mowa w art. 13 ust. 1a, dopuszczający wyrób do obrotu.
3. Zasady działania laboratoriów badawczych oraz zasady ich akredytacji są określone w Polskich Normach.
4. Minister właściwy do spraw gospodarki, po zasięgnięciu opinii Rady, może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb akredytacji laboratoriów badawczych i jednostek kontrolujących.

Art. 18.

art. 17 skreślony

Właściwi ministrowie, **<a w odniesieniu do szkół i placówek objętych systemem oświaty minister właściwy do spraw oświaty i wychowania,>** po zasięgnięciu opinii Dyrektora Centrum, mogą określić, w drodze rozporządzenia, wyroby i usługi, które nie mogą być nabywane przez podległe im lub nadzorowane przez nich jednostki organizacyjne, jeżeli dostawca nie przedstawi odpowiedniego certyfikatu.

dodane wyrazy w art. 18 wchodzi w życie z dn. 1.09.2002 r. (Dz.U. z 2001 r. Nr 111, poz. 1194).

Art. 19.

Wyroby produkowane zgodnie z wymaganiami norm krajowych oraz norm i dyrektyw organizacji międzynarodowych lub regionalnych mogą być zgłaszane do certyfikacji w celu uzyskania certyfikatu zgodności albo certyfikatu zgodności upoważniającego do oznaczania wyrobu znakiem zgodności.

Art. 20.

Przepisów ustawy nie stosuje się do kontroli metrologicznej przyrządów pomiarowych w rozumieniu ustawy - Prawo o miarach.

Art. 20a.

Ustawa nie narusza przepisów prawa geologicznego i górniczego oraz przepisów ustawy - Prawo o ruchu drogowym i innych przepisów dotyczących homologacji wyrobów.

Rozdział 4**Działalność jednostek certyfikujących**

Art. 21.

1. Certyfikacji wyrobów, o której mowa w art. 13 ust. 1, art. 18 i art. 19, dokonują akredytowane jednostki certyfikujące.
2. Zasady działania jednostek certyfikujących wyroby oraz zasady ich akredytacji są określone w Polskich Normach.
3. Minister właściwy do spraw gospodarki, po zasięgnięciu opinii Rady, określi, w drodze rozporządzenia, tryb certyfikacji wyrobów.
5. Minister właściwy do spraw gospodarki może określić, w drodze rozporządzenia, tryb wydawania dokumentów dopuszczających do obrotu wyroby, o których mowa w art. 13 ust. 1a, oraz rodzaje tych dokumentów.

ust. 4 w art. 21 skreślony

ust. 3 w art. 22 skreślony

Art. 22.

1. Certyfikacji usług, o których mowa w art. 13 ust. 2 i art. 18, dokonują Centrum i akredytowane jednostki certyfikujące.
2. Zasady działania Centrum jako jednostki certyfikującej systemu jakości u dostawców oraz zasady działania jednostek certyfikujących określone są w Polskich Normach.

Art. 23.

1. Certyfikacji auditorów, o której mowa w art. 7 ust. 2 pkt 5, dokonuje Centrum.
2. Zasady działania Centrum, jako jednostki certyfikującej auditorów, są określone w Polskich Normach.
3. Minister właściwy do spraw gospodarki, po zasięgnięciu opinii Rady, określi, w drodze rozporządzenia, tryb certyfikacji auditorów.

art. 24 skreślony

Rozdział 5**Oplaty****Art. 25.**

1. Opłaty za badania i certyfikację uiszcza wnioskodawca.
3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania opłat za czynności związane z badaniami i certyfikacją oraz we ryfikacją.
4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, może określić, w drodze rozporządzenia, maksymalne wysokości opłat, o których mowa w ust. 3.

ust. 2 w art. 25 skreślony

Rozdział 6**Sankcje ekonomiczne**

Art. 26.

1. Przedsiębiorca, który wprowadził do obrotu wyroby podlegające oznaczaniu znakiem bezpieczeństwa, a nie oznaczone tym znakiem, wyprodukowane niezgodnie z wymaganiami stanowiącymi podstawę przyznania prawa stosowania tego znaku lub nie posiadające dokumentu dopuszczającego do obrotu, a także nie spełniające wymagań stanowiących podstawę do wydania tego dokumentu, jest obowiązany wpłacić do budżetu państwa kwotę stanowiącą 100% sumy uzyskanej ze sprzedaży zakwestionowanych wyrobów.
2. Przedsiębiorca, który wykonał usługę nie posiadając wymaganego certyfikatu na system jakości lub wykonał usługę niezgodnie z wymaganiami stanowiącymi podstawę wydania takiego certyfikatu, jest obowiązany wpłacić do budżetu państwa kwotę stanowiącą 100% sumy uzyskanej ze sprzedaży zakwestionowanej usługi.
3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, określi, w drodze rozporządzenia, tryb stosowania sankcji, o których mowa w ust. 1 i 2, oraz okres, za jaki sankcja może być wymierzona, ale nie dłuższy niż 3 lata.

Art. 27.

1. Organ kontroli upoważniony do kontrolowania działalności przedsiębiorców zawiadamia właściwy urząd skarbowy o stwierdzeniu uchybień, o których mowa w art. 26, oraz określa ilość i wartość wyrobów lub usług, których te uchybienia dotyczą.
2. Jednostka certyfikująca, która w trakcie swoich działań stwierdzi uchybienia, o których mowa w art. 26, zawiadamia odpowiedni organ kontroli, który wykona czynności przewidziane w ust. 1.

Art. 28.

1. Wpłaty z tytułu należności, o których mowa w art. 26 ust. 1 i 2, obciążają dochód po opodatkowaniu.
2. W razie niewpłacenia należności pieniężnej, o której mowa w art. 26 ust. 1 i 2, właściwy urząd skarbowy zawiadamia o tym organ kontroli w celu wystawienia tytułu wykonawczego stanowiącego podstawę do przymusowego ściągnięcia tej należności w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Rozdział 7**Przepisy końcowe****Art. 29.**

Traci moc ustawa z dnia 8 lutego 1979 r. o jakości wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych (Dz.U. Nr 2, poz. 7, z 1987 r. Nr 33, poz. 181 i z 1990 r. Nr 34, poz. 198).

Art. 30.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1994 r.